

DECYZJA KOMISJI

z dnia 8 marca 2006 r.

stanowiąca, że art. 30 ust. 1 dyrektywy 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady koordynującej procedury udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych stosuje się do wytwarzania energii elektrycznej w Anglii, Szkocji i Walii

(notyfikowana jako dokument nr C(2006) 690)

(Jedynie tekst w języku angielskim jest autentyczny)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2006/211/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

uwzględniając dyrektywę 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. koordynującą procedury udzielania zamówień publicznych przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych ⁽¹⁾, w szczególności jej art. 30 ust. 4 i 6,

uwzględniając wniosek złożony przez Zjednoczone Królestwo pocztą elektroniczną dnia 2 listopada 2005 r., potwierdzony podpisanym faksem z dnia 8 listopada 2005 r., oraz dodatkowe informacje, o których udzielenie pracownicy Komisji wnieśli pocztą elektroniczną dnia 2 grudnia 2005 r. i które udzielone zostały przez Zjednoczone Królestwo w poczcie elektronicznej z dnia 12 stycznia 2006 r.,

uwzględniając wnioski niezależnego organu krajowego, Urzędu ds. Rynków Gazu i Energii Elektrycznej (*Office of the Gas and Electricity Markets*, OFGEM), według których spełnione zostałyby warunki stosowania art. 30 ust. 1 dyrektywy 2004/17/WE,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Artykuł 30 dyrektywy 2004/17/WE stanowi, że zamówienia mające na celu umożliwienie prowadzenia jednego z rodzajów działalności, których dotyczy ta dyrektywa, nie podlegają tej dyrektywie, jeżeli w państwie członkowskim, w którym ta działalność jest wykonywana, bezpośrednio podlega ona konkurencji na rynkach, do których dostęp nie jest ograniczony. Bezpośrednie podleganie konkurencji ocenia się na podstawie obiektywnych kryteriów, uwzględniających specyfikę danego sektora. Dostęp do rynku uznaje się za nieograniczony wówczas, kiedy dane państwo członkowskie wykonało i zastosowało właściwe wspólnotowe akty prawne otwierające dany sektor lub jego część. Te akty wymienione są w załączniku XI do dyrektywy 2004/17/WE; w odniesieniu do sektora energii elektrycznej w załączniku tym wymienia się dyrektywę

96/92/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 grudnia 1996 r. dotyczącą wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej ⁽²⁾. Dyrektywa 96/92/WE została zastąpiona dyrektywą 2003/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. dotyczącą wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylającą dyrektywę 96/92/WE ⁽³⁾, która wymaga jeszcze większego otwarcia rynku.

(2) Zgodnie z art. 62 pkt 2 dyrektywy 2004/17/WE tytułu III tej dyrektywy, określającego reguły dotyczące konkursów na usługi, nie stosuje się do konkursów organizowanych w danym państwie członkowskim w celu wykonywania działalności, w odniesieniu do której na mocy decyzji Komisji stosuje się art. 30 ust. 1 lub w odniesieniu do której uznano, że ustęp ten ma zastosowanie na mocy art. 30 ust. 4 akapit drugi lub trzeci lub art. 30 ust. 5 akapit czwarty.

(3) Wniosek złożony przez Zjednoczone Królestwo dotyczy wytwarzania energii elektrycznej w Anglii, Szkocji i Walii. Ze względu na zintegrowanie rynków tych trzech obszarów geograficznych oraz ograniczoną zdolność przesyłową ⁽⁴⁾ połączeń między sieciami Zjednoczonego Królestwa a sieciami w innych częściach Wspólnoty, za rynek właściwy do celów oceny warunków określonych w art. 30 ust. 1 dyrektywy 2004/17/WE należy uznać Anglię, Szkocję i Walię. Wniosek taki jest zgodny z ustaleniami zawartymi w komunikacie Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego pt. „Sprawozdanie z postępów w tworzeniu wewnętrznego rynku gazu ziemnego i energii elektrycznej” ⁽⁵⁾, zwanym dalej „sprawozdaniem z 2005 r.”; w komunikacie tym mowa jest o tym, że „z ekonomicznego punktu widzenia (...) rynki (...) energii elektrycznej w UE nadal mają charakter krajowy”.

(4) Powyższą ocenę oraz wszelkie inne oceny zawarte w niniejszej decyzji formułuje się wyłącznie na użytek dyrektywy 2004/17/WE i bez uszczerbku dla stosowania zasad konkurencji.

⁽²⁾ Dz.U. L 27 z 30.1.1997, str. 20.

⁽³⁾ Dz.U. L 176 z 15.7.2003, str. 37.

⁽⁴⁾ Wynoszącą w przybliżeniu 4 % szczytowego zapotrzebowania.

⁽⁵⁾ COM(2005) 568 wersja ostateczna z dnia 15 listopada 2005 r.

⁽¹⁾ Dz.U. L 134 z 30.4.2004, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona rozporządzeniem Komisji (WE) nr 2083/2005 (Dz.U. L 333 z 20.12.2005, str. 28).

- (5) Zjednoczone Królestwo wykonało i stosuje nie tylko dyrektywę 96/92/WE, lecz także dyrektywę 2003/54/WE. W rezultacie, zgodnie z art. 30 ust. 3 akapit pierwszy, dostęp do wymienionego rynku należy uznać za nieograniczony.
- (6) Bezpośrednie podleganie konkurencji należy oceniać na podstawie różnych wskaźników, z których żaden sam w sobie nie ma znaczenia decydującego. W sprawozdaniu z 2005 r. Komisja zawarła stwierdzenie, że „wiele krajowych rynków charakteryzuje (...) wysoki stopień koncentracji w sektorze energetycznym, utrudniający powstanie rzeczywistej konkurencji”⁽⁶⁾. W związku z tym uznaje się, że w odniesieniu do wytwarzania energii elektrycznej „jednym ze wskaźników poziomu konkurencji jest łączny udział w rynku trzech największych producentów (energii elektrycznej)”⁽⁷⁾. Według najnowszych dostępnych danych w omawianym przypadku łączny udział w rynku trzech największych producentów na rynku hurtowym wynosi 39 %⁽⁸⁾, co stanowi poziom zadowalająco niski, który należy uznać za oznakę bezpośredniego podlegania konkurencji.
- (7) Jako wskaźnik należy także wziąć pod uwagę funkcjonowanie rynkowych mechanizmów bilansowania. W istocie „każdy uczestnik rynku, który nie jest w stanie łatwo dostosować swojego portfela działalności wytwórczej do cech swoich odbiorców, może być narażony na skutki różnicy między stosowaną przez OSP (operatora systemu przesyłowego) ceną rozliczeniową odchyliń a ceną, po której OSP ponownie skupi nadwyżkę wytworzonej energii. Ceny te mogą być narzucone OSP bezpośrednio przez regulatora lub kształtować się w oparciu o mechanizm rynkowy, w którym cena ustalana jest na podstawie zgłaszanych przez różnych wytwórców ofert przyrostowych lub redukcyjnych (...); podstawową trudnością dla małego uczestnika rynku jest ryzyko dużej rozpiętości między ceną kupna od OSP a ceną odsprzedaży. Sytuacja taka występuje w szeregu państw członkowskich i prawdopodobny jest jej negatywny wpływ na rozwój konkurencji. Duża rozpiętość cenowa może być wskaźnikiem niewystarczającego poziomu konkurencji w obszarze rynkowych mechanizmów bilansowania, gdzie rynek może być zdominowany przez tylko jednego czy dwóch dużych wytwórców. Trudności takie nasilają się tam, gdzie użytkownicy sieci nie są w stanie skorygować swojej sytuacji w czasie zbliżonym do rzeczywistego”⁽⁹⁾. Od czasu wprowadzenia mechanizmu BETTA (*British Electricity Trading and Transmission Arrangements*) istnieje zintegrowany rynkowy mechanizm bilansujący dla Anglii, Szkocji i Walii. Ponadto z uwagi na główne cechy tego mechanizmu (ustalanie cen na zasadach rynkowych, półgodzinne zamknięcia okresu zgłoszeń ofert oraz stosunkowo niska rozpiętość cenowa) należy przyjąć go za wskaźnik bezpośredniego podlegania konkurencji.
- (8) Ze względu na charakterystykę omawianego produktu (energii elektrycznej) oraz małej dostępności lub całkowitym braku odpowiednich produktów lub usług zastępczych, w ocenie konkurencyjności rynków energii elektrycznej większego znaczenia nabiera konkurencja cenowa i kształtowanie cen. Wskaźnikiem istnienia rzeczywistej konkurencji cenowej jest liczba odbiorców zmieniających dostawcę; czynnik ten pośrednio jest także „naturalnym wskaźnikiem skuteczności funkcjonowania konkurencji. Jeśli niewielu klientów decyduje się na zmianę, prawdopodobnie istnieje problem w funkcjonowaniu rynku, nawet jeśli weźmie się pod uwagę korzyści płynące z możliwości renegotjacji umów z dotychczasowym, dobrze znanym dostawcą”⁽¹⁰⁾. Ponadto „istnienie regulowanych cen dla odbiorcy końcowego jest bez wątpienia kluczowym wyznacznikiem zachowań odbiorców. (...) Mimo że zachowanie regulacji może być uzasadnione w okresie przejściowym, w miarę narastania potrzeb inwestycyjnych w coraz większym stopniu powodować będzie ono wzrost zakłóceń”⁽¹¹⁾.
- (9) W Zjednoczonym Królestwie odsetek odbiorców zmieniających dostawcę dla trzech kategorii odbiorców – tj. dużych i bardzo dużych zakładów przemysłowych, małych i średnich zakładów przemysłowych i przedsiębiorstw oraz bardzo małych przedsiębiorstw i odbiorców domowych – przekracza 70 % dla pierwszych dwóch grup i jest bliski 50 % dla ostatniej kategorii⁽¹²⁾, przy czym regulację cen dla odbiorców końcowych zniesiono w 2002 r.⁽¹³⁾. Zatem sytuacja w Zjednoczonym Królestwie pod względem zmiany dostawców oraz regulacji cen dla odbiorcy końcowego jest zadowalająca i należy traktować ją jako wskaźnik świadczący o bezpośrednim podleganiu konkurencji.
- (10) Z uwzględnieniem tych wskaźników oraz ogólnej sytuacji w sektorze w Anglii, Szkocji i Walii – zwłaszcza dotyczącej stopnia oddzielenia sieci od wytwarzania/podaży oraz skutecznej regulacji dostępu do sieci – której obraz uzyskać można na podstawie informacji przedłożonych przez Zjednoczone Królestwo, sprawozdania z 2005 r. oraz załącznika technicznego do tego sprawozdania, należy uznać, że w odniesieniu do wytwarzania energii elektrycznej w Anglii, Szkocji i Walii spełniony został warunek bezpośredniego poddania konkurencji określony w art. 30 ust. 1 dyrektywy 2004/17/WE. Jak wskazano powyżej w motywie 5, za spełniony należy uznać także dalszy warunek swobodnego dostępu do działalności. W związku z tym nie należy stosować dyrektywy 2004/17/WE w odniesieniu do udzielania przez podmioty zamawiające zamówień mających umożliwić wytwarzanie energii elektrycznej na wymienionych obszarach geograficznych; dyrektywy tej nie należy stosować także w odniesieniu do organizowania przez podmioty zamawiające konkursów na prowadzenie takiej działalności na tych obszarach.

⁽⁶⁾ Patrz: sprawozdanie z 2005 r., str. 2.

⁽⁷⁾ Patrz: sprawozdanie z 2005 r., str. 7.

⁽⁸⁾ Patrz: dokument roboczy Komisji, załącznik techniczny do sprawozdania z 2005 r., SEC(2005) 1448, str. 44, tabela 4.1, zwany dalej załącznikiem technicznym.

⁽⁹⁾ Załącznik techniczny, str. 67–68.

⁽¹⁰⁾ Patrz: sprawozdanie z 2005 r., str. 9.

⁽¹¹⁾ Załącznik techniczny, str. 17.

⁽¹²⁾ Patrz: sprawozdanie z 2005 r., str. 10.

⁽¹³⁾ Załącznik techniczny, str. 177.

- (11) Przyjmując niniejszą decyzję, oparto się na sytuacji prawnej i faktycznej istniejącej w listopadzie 2005 r. ustalonej na podstawie informacji przedłożonych przez Zjednoczone Królestwo oraz wynikających ze sprawozdania z 2005 r. oraz załącznika technicznego do tego sprawozdania. Decyzja ta może ulec zmianie, jeżeli nastąpią istotne zmiany sytuacji prawnej i faktycznej, które spowodują, że przestaną być spełniane warunki stosowania art. 30 ust. 1 dyrektywy 2004/17/WE.
- (12) Środki określone w niniejszej decyzji są zgodne z opinią Komitetu Doradczego ds. Zamówień Publicznych,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Dyrektywy 2004/17/WE nie stosuje się w odniesieniu do zamówień, udzielanych przez podmioty zamawiające, mających umożliwić im wytwarzanie energii elektrycznej w Anglii, Szkocji i Walii.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja opiera się na sytuacji prawnej i faktycznej istniejącej w listopadzie 2005 r., ustalonej na podstawie informacji przedłożonych przez Zjednoczone Królestwo oraz wynikających ze sprawozdania z 2005 r. oraz załącznika technicznego do tego sprawozdania. Decyzja ta może ulec zmianie, jeżeli pojawią się istotne nowe fakty lub nastąpi istotna zmiana sytuacji prawnej, które spowodują, że przestaną być spełniane warunki stosowania art. 30 ust. 1 dyrektywy 2004/17/WE.

Artykuł 3

Niniejsza decyzja skierowana jest do Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej.

Sporządzono w Brukseli, dnia 8 marca 2006 r.

W imieniu Komisji
Charlie McCREEVY
Członek Komisji